

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński

w sprawie **J.D. i in.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 12 lutego 2026 r.

na posiedzeniu bez udziału stron

wniosku pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych – A. .S. i R.K. o wyłączenie SSN M.B. od rozpoznania sprawy kasacyjnej o sygn. akt II KK 362/24 (KRI 916),

na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario* i art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. *a contrario*

postanowił:

nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 24 marca 2025 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego), pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych – A.S. i R.K., na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k., „względnie art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k.”, wniósł o wyłączenie SSN M.B. od rozpoznania sprawy kasacyjnej o sygn. akt II KK 362/24. W uzasadnieniu tego wniosku podniesiono, że Sędzia M. B. została powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. i w związku z tym udział SSN M.B. w rozpoznaniu kasacji, w której podniesiono zarzut

w postaci bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., powodowałby konieczność zajęcia stanowiska odnośnie do okoliczności, która bezpośrednio dotyczy SSN M.B. i jej procedury nominacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych o wyłączenie SSN M.B. nie podlegał uwzględnieniu.

Z lektury uzasadnienia wniosku o wyłączenie wynika, że jego autor jako podstawę żądania wyłączenia Sędzi M.B. wskazał okoliczność jej powołania na urząd sędziego w procedurze nominacyjnej przeprowadzonej przed Krajową Radą Sądownictwa ukształtowaną ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r., podnosząc przy tym, że okoliczność ta może rodzić wątpliwości co do zachowania standardów niezawisłości i bezstronności przy rozpoznaniu przedmiotowej sprawy, zwłaszcza że analogiczny zarzut dotyczący wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 §1 pkt 2 k.p.k. w postaci nienależytej obsady sądu, został podniesiony również w kasacji.

Przede wszystkim podnieść należy, że okoliczności dotyczące powołania na urząd sędziego nie wchodzą w zakres stosowania art. 41 § 1 k.p.k., wskazanego przez pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych w podstawie żądania wyłączenia. W wyroku z dnia 4 marca 2020 r., sygn. akt P 22/19 Trybunał Konstytucyjny uznał bowiem, że „[a]rt. 41 § 1 w związku z art. 42 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30), stosowany odpowiednio na podstawie art. 741 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 75) w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 84, 609, 730 i 914 oraz z 2020 r. poz. 190), jest niezgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. Z powyższych względów wniosek o wyłączenie sędziego, w którym na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. kwestionuje się niezawisłości i bezstronności sędziego tylko z powodu jego

powołania na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. jest niedopuszczalny z mocy ustawy (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2024 r., I KO 52/23 i wiele innych).

Jednocześnie nie można tracić z pola widzenia okoliczności, że zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. W doktrynie dominuje pogląd, że moc powszechnie obowiązująca orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego powoduje, iż wszystkie inne organy władzy publicznej, również organy władzy sądowniczej, mają obowiązek przestrzegania i stosowania tych orzeczeń. W świetle powyższego stwierdzić należy, że brak jest normatywnych podstaw do podważania konstytucyjnego umocowania Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. oraz jej uprawnień do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości, a także kwestionowania ważności i skuteczności powołań sędziowskich dokonanych przez Prezydenta RP w ramach przysługującej mu wyłącznej i nie podlegającej weryfikacji prerogatywy, na podstawie rekomendacji udzielonej przez ten organ (zob. m.in.: postanowienie TK z dnia 3 czerwca 2008 r., Kpt 1/08; wyrok TK z dnia 25 czerwca 2012 r., K 18/09; wyrok TK z dnia 11 września 2017 r., K 10/17, OTK-A 2017, poz. 64).

Zauważyć również należy, że ponoszona przez wnioskodawcę rzekoma wadliwość procedury nominacyjnej, w ramach której powołano SSN M.B. na urząd sędziego Sądu Najwyższego, nie stanowi kodeksowej przesłanki wyłączenia sędziego i nie może być weryfikowana w trybie art. 40 k.p.k. Poza tym zgodnie z regułą *nemo iudex in propria causa* wyrażoną w art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k., sędzia nie może orzekać w sprawie, jeśli sprawa dotyczy go bezpośrednio, co należy interpretować w ten sposób, iż jest on osobiście, z uwagi na własny interes prawny, zainteresowany jej wynikiem (zob. P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, KPK. Komentarz, t. I, s. 240, Warszawa 2004). W świetle powyższego, zauważyć należy, że w sprawie będącej przedmiotem wniosku nie zachodzi relacja, o której mowa w art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k., bowiem zarzut dotyczący wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci nienależytej obsady Sądu Apelacyjnego w Warszawie nie dotyczy bezpośrednio SSN M.B. Co więcej, rozstrzygnięcie w tym

przedmiocie przez SSN M.B. w żadnej mierze nie wywiera wpływu na zakres Jej uprawnień lub obowiązków prawnych. Słuszna jest zatem konstatacja, że Sędzia M.B. nie ma własnego interesu w tym, jak ta sprawa zostanie rozstrzygnięta, ponieważ nie dotyczy Jej w sposób bezpośredni, a jej wynik nie może wpłynąć w jakikolwiek sposób na Jej prawa lub obowiązki.

Dodać też należy, że skoro art. 41 k.p.k. nie obejmuje swoim zakresem badania okoliczności związanych z powołaniem na urząd sędziego, to tym samym zarzut orzekania przez sędziego we własnej sprawie (zakaz *nemo iudex in causa sua*) pozostaje na gruncie tego przepisu zupełnie bezprzedmiotowy.

Poza tym pozbawione podstaw prawnych jest sformułowanie w pkt 2 wniosku o wyłączenie od rozpoznania wniosku o wyłączenie SSN M.B. od rozpoznania sprawy kasacyjnej o sygn. akt II KK 362/24, wszystkich Sędziów Sądu Najwyższego powołanych na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., w tym kilku Sędziów wskazanych imiennie. Zauważyć należy, że tak określony wniosek „na przyszłość” (*in abstracto*) nie spełnia wymagań formalnych określonych przepisami procedury karnej, zwłaszcza że część motywacyjna wniosku ograniczona została jedynie do stwierdzenia rzekomej wadliwości procedury nominacyjnej Sędziów Sądu Najwyższego oraz kwestii dotyczącej orzekania we własnej sprawie. Jednocześnie zauważyć należy, że dotychczas złożono w sprawie kilka wniosków o wyłączenie sędziego wyznaczonego do rozpoznania wniosku o wyłączenie SSN M.B., powodując niekończący się „łańcuch wyłączeń” i jednocześnie paraliż postępowania wywołanego wniesioną w sprawie kasacją. Jest to sytuacja nie do zaakceptowania, w szczególności w kontekście wcześniej zaprezentowanych rozważań.

W końcowych uwagach warto odnotować, że odwoływanie się przez wnioskodawcę do rozstrzygnięć zapadłych w innych sprawach nie może odnieść zamierzonego skutku, albowiem – zgodnie z zasadą samodzielności jurysdykcyjnej wyrażoną w art. 8 § 1 k.p.k. – sąd każdorazowo dokonuje samodzielnej i autonomicznej oceny przesłanek wyłączenia sędziego w realiach konkretnej sprawy. Nie ulega zatem wątpliwości, że powyższa zasada znajduje zastosowanie także na gruncie przedmiotowego wniosku.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[WB]

[a.ł.]